

ਅਸਲੀ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਿੱਸਾ
ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ

ਕਿੱਤ ਕਵੀ ਕਿਸ਼ਣ ਸਿੰਘ ਆਰਠ

ਮਿਲਨ ਦਾ ਪੜਾ—

ਆਜ਼ਾਦ ਬੁਕ ਡੀਪੂ, ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

Price 75 nP.

ਕਿੱਸਾ ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ

ਕ੍ਰਿਤ ਕਵੀ—

ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

—ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ—

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਾਲਿਕ, ਆਜ਼ਾਦ ਬੁਕ ਡਿਪੋ,

ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਾਂ ਪੂਰਿਆਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਦਾ ਗਾਈਏ
ਜੀ। ਰਾਣੀਲੂਣਾ ਏਧਰ ਫਰਜ਼ਦਹੋਯਾ ਪੁਤ੍ਰਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਦਾ ਧਿਆਈਏ ਜੀ
ਬਾਰਾਂਬਰਸਰਿਹਾ ਵਿਚਭੋਰੇਦੇ ਸਾਹਿਬ ਅਕਲ ਤੇਸਕਲ ਜਤਾਈਏ ਜੀ। ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਭੋਰਿਉਂ ਬ ਹਰ ਆਯਾ ਸਿਫਤ ਉਸਦੀਆਖ ਸੁਨਾਈਏ ਜੀ ॥੧॥

ਸਰੂ ਕੱਦ ਤੇ ਹੱਦਬਾਂ ਹੁਸਨ ਬਾਹਿਰ ਕੱਦ ਖਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕਮਾਲ ਆਹਾ
ਮੱਥਾਮਾਹਿਤੇ ਭਵਾ ਸਿਆਹ ਚਸਮਾਂਸੁੰਦਰ ਮੋਹਣਾਖੂਬਜਵਾਲ ਆਹਾ। ਇਲਮ
ਹੁਨਰਸਬ ਸਿਖ ਤਿਆਰਹੋਯਾ ਸ਼ਾਹਤਰਫ ਇਨਸਾਫ ਖਿਆਲਆਹਾ, ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਸ਼ਤਰੰਜ ਤੇ ਨਰਦ ਚੌਪਟ ਬਾਜ਼ੀ ਖੇਲਨੇ ਵਿਚ ਵਿਸਾਲ ਆਹਾ ॥੨॥

ਕਦੇ ਸੈਫ ਤਲਵਾਰ ਤੇ ਫੜੀਬਰਛੀ ਕਦੇ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਚਲਾਂਵਦਾ ਸੀ।
ਕਦੇ ਹੋਏ ਸਵਾਰ ਤੇ ਪਕੜ ਨੇਜ਼ਾ ਕਿੱਲਾ ਬੁਟਕੇ ਦੂਰ ਵਗਾਂਵਦਾ ਸੀ। ਕਦੇ
ਪਕੜ ਬੰਦੂਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਕਦੇ ਚੜਕੇ ਫੇਰ ਵਗਾਂਵਦਾ ਸੀ। ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਰਸਾਲੂ ਜਵਾਨ ਹੋਇਆ ਪੂਰਾ ਸੂਰਮਾਂ ਜ਼ੋਰ ਕਹਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥੩॥

ਇਕ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਨਿਆਉਂ ਸਲਵਾਨ ਕੀਤਾ ਕੈਦੀ ਕੈਦ ਕਰਆਪਸ਼ਿਕਾਰ
ਗਿਆ। ਅਹਿਲਕਾਰੀ ਕੁਝਨਾਹਾਜ਼ ਰਹੇ ਰਾਜਾ ਉਲਟ ਚਿੰਚਾਰ ਵਿਚਾਰਗਯਾ
ਸੁਣੀ ਗੱਲ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਆਣ ਉਥੇ ਸਾਰਾ ਸਖ ਤੇ ਬੁਠ ਨਿਤਾਰ ਗਿਆ।
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘਕੈਦੀ ਕੈਦੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤੇਹੋਏਉਨ੍ਹਾਂਦਾ ਦੂਰ ਆਜ਼ਾਰ ਗਿਆ। ॥੪॥

ਸੁਣੀ ਆਨ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਗੱਲ ਸਾਰੀ ਬੜਾ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਯਾ,
ਕਹਿੰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਰਸਾਲੂਨੂੰ ਕੱਢ ਦਈਏ ਨਾਲ ਵਜ਼ੀਰਬਿਆਨ ਹੋਇਆ, ਏਹੋ
ਰਾਜੇ ਨੇ ਰਲਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਪੁਤ੍ਰ ਕੱਢਣੇ ਵੱਲਧਿਆਨ ਹੋਇਆ। ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ

ਕੀ ਰਹੇਗੀ ਪਤ ਮੇਰੀ ਜੇ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਇਹ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨ ਹੋਇਆ ॥੫॥

ਰਾਜੇ ਇਕ ਗੋਲੀ ਤਾਈਂ ਕਿਹਾ ਚੋਰੀ ਜਦੋਂ ਆਵੇ ਜਰਾ ਧਿਆਨ
ਰੱਖੀਂ । ਦੇਵੀਂ ਰੋਟੀਆਂ ਲਿਆ ਤਿੰਨ ਖਾਵਣੇ ਨੂੰ ਤੇ ਖੜਾਵਾਂਵੀ ਪੁਠੀਆਂ
ਆਣ ਰੱਖੀਂ । ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਰਾਜੇ ਤਿਵੇਂ ਗੋਲੀ ਕੀਤਾ ਕੰਵਰ ਆਖਦਾ
ਸਾਈਂ ਈਮਾਨ ਰੱਖੀਂ । ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫਿਰ ਲੂਨਾਂ ਨੂੰ ਆਨ ਮਿਲਿਆ
ਕਹਿੰਦਾ ਕੰਨ ਵਿਚ ਏਹ ਬਿਆਠ ਰੱਖੀਂ ॥੬॥

ਦਿਤਾ ਦੇਸ ਨਿਕਾਲੜਾ ਬਾਪਮੈਨੂੰ ਤੂੰਵੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਮੈਂ ।
ਲੂਨਾਂ ਆਖਿਆ ਇਹ ਕੀ ਕਹਿਰਹੋਇਆਏਸ ਦੁਖਕੋਲੋਂ ਬੜੀਜ਼ਾਰਹਾਂ ਮੈਂ ।
ਕਿਹਾ ਪੂਰਨਦਾ ਅੱਜਦਰੁਸਤ ਹੋਇਆ ਏਸਸਜ਼ਾ ਦੀ ਹੀ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਹਾਂ ਮੈਂ ।
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੀਕਰਾਂ ਤਕਨੀਰਅਗੇ ਸਚੇਬਦੀ ਸੁਕਰ ਰੁਜ਼ਾਰਹਾਂ ਮੈਂ ॥੭॥

ਵਰ ਪੂਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਤੂੰਹੋਈਉਂ ਪੈਦਾਪੰਧ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ ਬੇਟਾ ।
ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਪਿਛੋਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਈਫੇਰ ਆਵਸੀ ਸੁਖਦੇ ਨਾਲ ਬੇਟਾ
ਫੇਰ ਕਰੇਗਾ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਜਾ ਕੇ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਪਹਿਲੇ ਦੁਖ ਝਾਲ ਬੇਟਾ ।
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੋਣੀ ਠੀਕ ਹੋਏਰਹਿਸੀ ਏਗਲਦਾ ਰੱਖ ਖਿਆਲ ਬੇਟਾ । ੮।
ਚਾਰ ਲਾਲ ਦਿਤੇ ਹੋਰ ਸਵਰਣ ਚਾਂਦਾ ਕਹਿੰਦੀ ਖੈਰ ਹੁਣਸਾਹ ਸਿਧਾਰ ਬੇਟਾ ।
ਰਿਹੋਂ ਜੀਂਵਦਾ ਆਏਫਿਰ ਮਿਲੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਚੱਲਿਓ ਮੋਈ ਨੂੰ ਮਾਰ ਬੇਟਾ ।
ਖਰਚ ਬੰਨ੍ਹ ਪਲੇ ਵਕਤ ਕਟਣੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋ ਜਾ ਤੁਰਤ ਸਵਾਰ ਬੇਟਾ । ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਕੀ ਕਹਾਂ ਤੂੰ ਆਪ ਸਿਆਣਾ ਰਹੀਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਬੇਟਾ । ੯।

ਕੰਵਰ ਚੱਲਿਆ ਵੱਡ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆਪਣਾ ਕਈਆਂ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆ
ਚੀਰ ਲੋਕੋਂ । ਸ਼ੇਰ ਚਿਤਰੇ ਕਈ ਦਰਿੰਦੇ ਆਏ ਲੰਘ ਜਾਂਵਦਾ ਜੰਡ ਕਰੀਰ
ਲੋਕੋਂ । ਅਗੇ ਬਾਹਿਰ ਕਦੇ ਨ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਨਾਜ਼ਕ ਬਦਨ ਤੇ ਨਰਮ
ਸਰੀਰ ਲੋਕੋਂ । ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਈਆਂ ਨੇਣੀਂ ਰੋਂਦਿਆ
ਜਾਵਦਾ ਨੀਰ ਲੋਕੋਂ ॥ ੧੦ ॥

ਏਕ ਗਾਓਂ ਮੈਂ ਜਾਏ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਦੇਸ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਗਿਆ ਦੂਰ
ਬੇਲੀ । ਘੋੜਾ ਬਕ ਰਿਹਾ ਆਪ ਅੱਕ ਰਿਹਾ ਹੋਇਆ ਚਲਦਾ ਚਲਦਾ
ਚੂਰ ਬੇਲੀ । ਓਥੇ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਸਿਰਕੱਪ ਦਾ ਸੀ ਕੀਤਾ ਹਾਲ ਮਲੂਮ ਜ਼ਰੂਰ
ਬੇਲੀ । ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਗਿਆ ਨ ਫੇਰ ਆਇਆ ਤੂੰ ਥੀ ਜਾਹ-ਸੈਂ ਮੈਂ

ਹਜ਼ੂਰ ਬੇਲੀ ॥੧੧॥

ਲੋਕਾਂ ਆਖਿਆ ਹੋਰ ਨ ਖਬਰ ਸਾਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਜਾਇ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰ
ਲਵੀਂ । ਓਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਰਕੱਪ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਮਾਰ ਲਵੀਂ । ਬਾਜ਼ੀ ਜੂਏ ਦੀ ਖੇਲੇਗਾ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਭਾਵੇਂਜਿਤ ਲਵੀਂ ਭਾਵੇਂ
ਹਾਰ ਲਵੀਂ । ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਿਛੇ ਜਾਵੀਂ ਪਾਸ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਚ
ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਵੀਂ ॥ ੧੨ ॥

ਕੰਵਰ ਚੱਲਿਆ ਤੁਰਤ ਰਵਾਨ ਹੋਕੇ ਜਾਂਦਾ ਇਕ ਜੰਗਲਦੀਵਲ ਗਿਆ।
ਲਗੀ ਅੱਗਸੀ ਉਸ ਜੰਗਲ ਤਾਈਂ ਸਾਰਾ ਜਲਦਾ ਜਲਦਾ ਜਲ ਗਿਆ ।
ਆਇਆ ਇਕ ਦੁਖਤ ਦੇ ਪਾਸ ਰਾਜਾ ਉਹਵੀ ਜੜ੍ਹਾਂਵਲੋਂ ਕੁਛਬਲਗਿਆ।
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਤੇਸੁੰਦਰ ਇਕ ਤੋਤਾਮਾਰੇ ਗਮਦੇਹੋਏ ਬਿਕਲ ਗਿਆ ॥੧੩॥

ਰਾਜੇ ਆਖਿਆ ਉੱਡ ਜਾ ਤੋਤਿਆਓਏ ਲੱਗੀਅੱਗ ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਜਲੇਂਗਾ
ਤੂੰ । ਪਰਦਾਰ ਬਿਖਸ ਤੇ ਬੈਠ ਰਿਹੋਂ ਤਾਹੀਂ ਬਚੇਂਗਾ ਜੇ ਉਡ ਚਲੇਂਗਾ ਤੂੰ
ਏਸ ਰੁਖ ਦੇਨਾਲ ਕੀਚਾਹਤੇਰੀ ਐਵੇਂਹੋਏ ਹਲਾਕਕਿਉਂਗਲੇਂਗਾ ਤੂੰ ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਆ ਜਾ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਉਤੇ ਖੂਬ ਖਾਇਕੇ ਚੂਰੀਆਂ ਪਲੇਂਗਾ ਤੂੰ ॥੧੪॥

ਤੇਤੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਹੁੱਖ ਕਦੀਮ ਦਾ ਹੈ ਏਸ ਰੁਖੇ ਮੈਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੋਇਆ
ਗੰਦਾ ਜਾਨ ਆਂਡਾ ਇਥੇ ਛੱਡ ਗਏਮਾਂ-ਬਾਪ ਮੈਨੂੰ ਉਡਨਹਾਰ ਹੋਇਆ। ਉੱਡ
ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਲੱਥਾ ਆਣ ਇਥੇ ਸੁਣਿਆ ਸ਼ੇਰਮੈਂ ਆਂਡਿਉਂ ਬਾਹਰਹੋਇਆ।
ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਮੇਰਾਗੋਰਖਨਾਥ ਗੁਰੂਚੇਲਾਉਸਦਾ ਮੈਂ ਪਰਦਾਰ ਹੋਇਆ ॥੧੫॥

ਏਸ ਰੁਖ ਦੀ ਅਗ ਬੁਝਾ ਰਾਜਾ ਤੇਤੇ ਆਖਿਆ ਕੋਲ ਕਰਾਰ ਕਰਕੇ। ਮੇਰਾ
ਆਖਿਆਮੰਨਣਾ ਹੋਏ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਮੋੜਨਾ ਵਚਨ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ। ਨਿਮਕ
ਖਾਏ ਤੇਰਾ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਕਰਸਾਂ ਨੇਕੀ ਕਰਾਂਗਾ ਜਾਨਤਕਰਾਰਕਰਕੇ। ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਜੇ ਤੋੜ ਨਿਭਾਵਣੀ ਹੈ ਜੱਲਾਂ ਏਲ ਤੇਰੇ ਪੱਕਾ ਯਾਰ ਕਰਕੇ ॥੧੬॥

ਰਾਜੇ ਆਖਿਆ ਅੱਗ ਬੁਝਾਵਨਾ ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਹੋਂ ਜੇ ਸਭ ਕਬੂਲ ਮੈਨੂੰ ।
ਪਾਣੀ ਪਾਏਕੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾ ਦਿਤੀ ਤੋਤੇ ਆਇਆ ਰਿਹਾ ਨ ਸੂਲ ਮੈਨੂੰ। ਤੋਤਾ
ਰਾਜੇ ਦੇ ਹੱਥ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਕਹਿੰਦਾ ਦਿਲੋਂ ਨ ਜਾਵਨਾ ਭੂਲ ਮੈਨੂੰ। ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਰਾਜਾ ਚੱਲ ਪਿਆਰੇ ਇਥੇ ਸਬਰ ਨ ਆਂਵਦਾ ਮੂਲ ਮੈਨੂੰ ॥੧੭॥
ਰਾਜਾ ਤੇਤੇ ਨੂੰ ਪਕੜ ਸਵਾਰ ਹੋਇਆ ਇਕ ਬਾਵਲੀ ਦੇਹੇਠ ਆਂਵਦਾਈ

ਕਹਿੰਦਾ ਤੋਤੇਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਖਬਰਲਿ ਆ ਓ ਆਪਲਾਹਕੇਕਪੜੇਨਹਾਂਵਦਾ ਈ
ਇਕਸਿਲ ਤੇ ਲਿਖਿਆਦੇਖ ਲੀਤਾ ਜਦੋਂ ਧਿਆਨ ਉਹਦੀ ਵਲਪਾਂਵਦਾਈ
ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਪਾਣੀਪੀਵੇ ਖੇਡਬਾਜ਼ੀ ਏਹੋਰਾਜਾ ਸਿਰਕਪਫੁਰਮਾਂਵਦਾਈ।੧੮।

ਰਾਜਾ ਬਾਵਲੀ ਦੇਵਿਰੋਂ ਬਾਹਰਆਯਾ ਪਾਣੀ ਪੀਵਣਾਜਦੋਂ ਸੁਗੰਧਹੋਇਆ
ਤੋਤਾ ਆਏ ਕੇ ਹੱਥ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਰਾਜਾ ਦੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦ ਹੋਇਆ।
ਕਹਿੰਦਾਹਾਲਹਵਾਲ ਸੁਨਾਉ ਸਾਰਾ ਮੈਂਤਾਂ ਬਹੁਤਹੋਆਫਿਕ੍ਰ-ਮੰਦ ਹੋਇਆ।
ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸਕਲੇਸਰਹਿੰਦਾ ਗਮ ਨਾਲ ਦੁਪੀਬੰਦਰ ਹੋਇਆ।੧੯।

ਤੋਤਾ ਆਖਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਚੱਲ ਰਾਜਾ ਪਹਿਲੇ ਆਵਸੀ ਇਕ ਘੜਿਆਲ
ਭਾਈ। ਸਵਾ ਮਣ ਪਕਾ ਉਹਦਾ ਭਾਰ ਹੋਸੀ ਸਵਾ ਮਣ ਦੀ ਮੂੰਗਲੀ ਨਾਲ
ਭਾਈ। ਅੱਵਲ ਉਹ ਘੜਿਆਲ ਬਜਾਏ ਕੇਜੀ ਅਗੋਂ ਰੱਖਣਾ ਪੈਰ ਸੰਭਾਲ
ਭਾਈ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਚੀਲ ਆ ਫਿਰੂ ਸਿਰ ਪਰ ਕਰੂਹਾਲਥੀਂ ਚਾਏ
ਬੇ-ਹਾਲ ਭਾਈ ॥ ੨੦ ॥

ਉਹ ਚੀਲ ਹੈ ਰਾਜਿਆ ਕਾਲ ਜੋਗਨ ਤੀਰ ਮਾਰ ਉਹ ਨੂੰ ਥਲੇ ਸੁਟ
ਜਾਵੀਂ। ਅਗੇ ਸ਼ਹਿਰਦੇ ਬੂਹੇ ਨੂੰ ਜੰਦਰਾ ਹੈ ਲੱਤਮਾਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਟ ਜਾਵੀਂ
ਬਾਹਰ ਲੜਕੀਆਂ ਪੀਂਘ ਝਟੇਂਦਿਆਂ ਨੇ ਖੰਡੇਨਾਲ ਲਾਸਾਂ ਸਭੇਕੱਟ ਜ ਵੀਂ
ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਦੇਵ ਹੋਸੀ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਕੇਚੋੜ ਚੁਪੱਟ ਜਾਵੀਂ।੨੧।

ਕੰਵਰ ਸ਼ਹਿਰਦੀਤਰਫ ਰਵਾਨਹੋਇਆ ਪਹਿਲੇਜਾਏਘੜਿਆਲ ਬਜਾਇਓ
ਸੁਚੀਲ ਆਏਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਭੋਣ ਲੱਗੀ ਉਹਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਤੀਰ ਗਿਰਾਇਓ ਸੂ।
ਲੱਤ ਮਾਰਕੇ ਜੰਦਰਾ ਤੋੜ ਦਿਤਾ ਤੇਗਦਿਉ ਦੀਸ ਚਲਾਇਉ ਸੂ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਲਾਸਾਂ ਕਟ-ਪਟ ਵਾਲੀਆਂ ਥਲੇ ਚਾਏ ਭੰਗੂੜੇਨੂੰ ਡਾਇਉ ਸੂ ॥੨੨॥

ਰਾਜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਰਕੱਪ ਦੇ ਜਾਏ ਵੜਿਆ ਪਿਆ ਸ਼ੇਰ ਸੁਕਾਰਦਰਖਾਰ
ਸਾਈਂ। ਲਾਸਾਂਵਡੀਆਂ ਤੋੜਿਆ ਜੰਦਰੇ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸਾਰਿਆਂ ਜਾਏ ਪੁਕਾਰ
ਸਾਈਂ। ਸੁਣਕੇ ਕਿਹਾ ਸਿਰਕੱਪ ਕੁਝ ਫਿਕਰ ਨਾਹੀਂ ਖੂਬ ਲਵਾਂਗਾ ਓਸਦੀ
ਸਾਰ ਸਾਈਂ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਖੇਲੇਗਾ ਨਾਲ ਮੇਰੇਉਹਨੂੰ ਜਿਤਕੇ ਲਵਾਂਗਾ
ਮਾਰ ਸਾਈਂ।੨੩ ॥

ਕੰਵਰ ਸ਼ਹਿਰਦੇ ਵਿਚਜਾਂ ਵੜਨਲੱਗਾ ਇਕਯਾਰ ਦੇਨਾਲਪਿਆਰ ਪਾਯਾ
ਜਿਹੜਾ ਭੇੜੀਰਾਜੇ ਸਿਰਕੱਪਦਾਸੀਕਿਸੇ ਯਾਰਕੋਲੋਂ ਇਸਹਾਰਪਾਇਆ।ਜੂਆ

ਖੇਲ ਜਿਠੇ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਓਸਦਾਵਣਜ ਵਪਾਰ ਪਾਇਆ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘਯਾਰੀਕਾਰੀ ਕੰਮ ਆਵੇਹੋਇਆ ਕੰਮ ਸਾਰਾ ਜਦੋਂ ਯਾਰ ਪਾਇਆ।੨੪।

ਕਿਹਾ ਯਾਰ ਨੇ ਰਾਜਿਆ ਸਮਝ ਤੈਨੂੰ ਦਸਾਂ ਹਾਲ ਸਿਰਕੱਪ ਦਾ ਫੋਲ ਕੇ
ਜੀ। ਪਾਸ ਖੇਲਦਾ ਤੇ ਮਕਰ ਮੇਲਦਾ ਹੈਮਾਰੇ ਸੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੂਠ ਬੋਲ ਕੇਜੀ
ਚੂਹਾ ਇਕ ਸਿਖਾਏ ਜੀ ਰੋਲਕੀਤਾ ਕਰੇਰੋਲਮਾਰੇ ਰਦ ਰੋਲਕੇਜੀ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਟੱਲੀ ਰੁਖ ਨਾਲ ਬੱਧੀ ਟੱਲੀ ਨਾਲ ਰੱਸੀ ਇਕ ਟੋਲ ਕੇ ਜੀ।੨੫॥

ਦਗੇ ਨਾਲ ਉਹ ਬਾਜ਼ੀਅ ਜਿਤਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਦਾ ਰਾਜਿਆਂਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ
ਕੈਦ ਕੀਤੇ ਪਏ ਢੋਣ ਕੂੜਾਨਾਹੀਂ ਦੇਵਦਾਜਾਣ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਨੂੰ।ਕਈ ਮਾਰ
ਤਲਵਾਰ ਦੇਚਾਰ ਟੁਕੜੇ ਅਤੇ ਰਖਿਆ ਸਿਰ ਨਿਤਾਣਿਆਂਨੂੰ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਨ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਮਿਲਿਆ ਖੇਤ ਬੀਜਦਾ ਭੁੰਨਿਆਂ ਦਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ॥੨੬॥

ਤੈਨੂੰ ਓਸ ਦਾ ਖੂਬ ਇਲਾਜ ਦਸਾਂ ਬੱਚਾ ਬਿਲੀ ਦਾ ਲਿਆ ਇਕ ਪਾਲ
ਭਾਈ। ਪਾਸਾ ਖੇਲ ਤੇ ਸਿਖਾ ਬੈਠ ਲ ਉਹਨੂੰ ਚੂਹੇ ਮਾਰਨੇ ਖੂਬ ਸਿਖਾਲ
ਭਾਈ। ਜਦੋਂ ਸਿਖ ਬਿਲੀ ਖਬਰਦਾਰ ਹੋਵੇ ਫੇਰ ਖੇਲ ਸਿਰਕੱਪ ਦੇ ਨਾਲ
ਭਾਈ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸਿਰੇ ਸਿਰ ਬਾਜ਼ੀ ਲਏ ਕੇ ਤੂੰ ਏਵੇਂ ਗੁਆਏਂਗਾ
ਵਕਤ ਨ ਟਾਲ ਭਾਈ ॥੨੭॥

ਬਿਲੀ ਇਕ ਰਸਾਲੂ ਨੇਆਣ ਪਾਲੀ ਅਤੇ ਓਸਨੂੰ ਵਲਸਿਖਾਇਆ ਈ।ਚੂਹੇ
ਖਕੜਨੇ ਨੂੰ ਮਿਸਲ ਸ਼ੇਰਹੋਈ ਪਾਸਾ ਖੇਲਕੇ ਪਾਸ ਬਿਠਾਇਆ ਈ। ਲਿਆ
ਯਾਰ ਨੂੰ ਨਾਲਤੇਸ ਥ ਬਿੱਲੀ ਉਠ ਤਰਫ ਸਿਰਕੱਪ ਸਿਧਾਇਆ ਈ।ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਲੈਕੇ ਮਿਲਿਆਦਸਤ-ਪੰਜਾ ਬੜੇਅਦਬਦੇ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆਈ।੨੮।

ਕਿਹਾ ਰਾਜੇ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਆਓਬੈਠੋ ਬੜੀ ਦਯਾ ਹੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਪਿਆਰੇ
ਦੂਰੋਂ ਆਏਕੇ ਦਰਸ ਦੀਦਾਰ ਦਿਤਾ ਸਾਡੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ ਸੁਤੇ ਆਜ ਪਿਆਰੇ।
ਕਈਆਂ ਵਿਨਾਂ ਦੇ ਆਏ ਹੋ ਸ਼ਹਿਰ ਸਾਡੇ ਦੀਆਂ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਆ ਕਾਜ
ਪਿਆਰੇ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸਿਰਕੱਪ ਜਿਉਂ ਬੇਰ ਕਾਠਾ ਉਤੋਂ ਨਰਮ ਵਿਰੋਂ
ਸਖਤ ਪਾਜ ਪਿਆਰੇ।੨੯॥

ਕਿਹਾਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂਨੇ ਦਇਆਤੇਰੀ ਤੇਰਾਆਸਰਾ ਤਕਕੇ ਆਇਆਮੈਂ। ਦਿਤਾ
ਦੇਸ ਨਿਕਾਲੜਾ ਬਾਪ ਸੈਨੂੰ ਹਾਂਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਦਾ ਜਾਇਆ ਮੈਂ।ਇਹ ਯਾਰ
ਮਿਲਿਆਰਿਹਾਪਾਸ ਓਸਦੇਨਾਹੀਂਆਇਆ ਬਹੁਤਸਰਮਾਯਾਮੈਂ।ਕਿਸਨਸਿੰਘ

ਲਾਚਾਰ ਜਦ ਯਾਰ ਕਿਹਾ ਅਜ ਆਏ ਤੇਰਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ ਮੈਂ॥੩੦॥

ਬਾਜ਼ੀ ਖੇਡਣੇ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੌਕ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੋਇਆ।
ਜੂਆ ਖੇਲਿਆ ਕੈਰਵਾਂ ਪਾਂਡਵਾਂ ਨੇਰਾਜਾ ਨਲਬੜਾ ਹਸਿਆਰ ਹੋਯਾਰ ਜਨੀਤ
ਵਾਲੇ ਚਾਲੇ ਜਾਣੇ ਸਾਰੇ ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਜੂਏ ਖਬਰਦਾਰ ਹੋਇਆ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਪਹਿਲੇ ਨਿਜਸਜਾਣ ਜੂਆ ਸਭ ਇਹ ਕਾਰ ਵਿਹਾ ਹੋਇਆ ॥੩੧॥

ਚੋਪਟ ਆਏ ਵਿਡਾਇਆ ਚਾਕਰਾਂ ਨੇ ਦੇਵੇਂ ਬੈਠ ਰਏ ਬਾਜ਼ੀ ਖੇਲਣੇ ਨੂੰ।
ਲਾਲ ਕੱਢ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਰਖਦਿਤਾ ਚੂਹਾ ਨਿਕਲ ਆਯਾ ਨਰਦ ਹੋਲਣੇ ਨੂੰ।
ਬਾਜ਼ੀਲਾਏ ਪਹਿਲੀ ਕੰਵਰ ਹਾਰਦਿੱਤੀ ਦੂਜਾਲਾਲ ਧਰਿਆ ਨਰਦ ਹੋਲਣੇ ਨੂੰ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜ਼ੀ ਦੂਜੀ ਜਿਤ ਲੀਤੀ ਬ ਮਾਰਿਆ ਮਾਲ ਦੇ ਮੇਲਣੇ ਨੂੰ ॥੩੨॥

ਬਾਜ਼ੀਤੀਸਰੀ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵਾਰ ਆਈ ਪਿਆ ਦਾਓ ਰਸਾਲੂ ਦੇ ਪਾਵਣੇ ਨੂੰ। ਰੱਸੀ
ਨਾਲ ਟੱਲੀ ਖੜਕਾਏ ਦਿਤੀ ਚੂਹਾ ਨਿਕਲਿਆ ਨਰਦ ਹਿਲਾਵਣੇ ਨੂੰ। ਬਿਲੀ
ਛੱਡ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਨਰਦਮਾਰੀ ਦੂਹਾਵੇਂ ਝਿਆ ਜਾਨ ਬਚਾਵਣੇ ਨੂੰ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਦਾਓ ਪਾਇਆ ਆਈਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਚ ਦਿਖਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥੩੩॥

ਸੁੰਦਰ ਸੋਹਣੀਆਂ ਮੋਹਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰੀਆਂ ਕਿੰਗ ਮਧਰਾ ਰੰਗ ਬਜਾਏ
ਰਹੀਆਂ। ਲਲਤ ਭੈਰਵੀ ਸਿੰਧਵੀ ਔਰ ਗੁਜਰੀ ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੇ ਰਾਗ ਸੁਣਾਏ
ਰਹੀਆਂ। ਲੋਟ-ਪੋਟ ਕਬੂਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੋਵਣ ਬੜੇ ਨਾਜ ਅਦਾ ਸੋਂ ਗਾਏ
ਰਹੀਆਂ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨ ਭਰਮਿਆ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਜਾਦੂ ਹੁਸਨ ਦੇ ਪ ਏ
ਭਰਮਾਏ ਰਹੀਆਂ ॥ ੩੪ ॥

ਲਿਆ ਜਿਤ ਸਿਰਕੱਪ ਦਾ ਰਾਜਸਾਰਾ ਘੋੜੇ ਫਾਲ ਤੇਕੁਲ ਆਸਬਾਬ ਲੋਕੋ।
ਸਣੇ ਰਾਣੀਆਂ ਮਹਿਲ ਮਕਾਨ ਜਿਤੇ ਹੋਰ ਦੋਲਤਾਂ ਵੇ-ਹਿਸਾਬ ਲੋਕੋ ਕੜਕ
ਸੀਸ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਹਾਰ ਦਿਤਾ ਉਡਗਈ ਚਿਹਰੇ ਉਤੋਂ ਆਬ ਲੋਕੋ ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਖਿੱਚ ਖੰਡਾ ਕਿਹਾ ਕਰਾਂ ਹੁਣ ਮਾਰ ਕਬਾਬ ਲੋਕੋ ॥੩੫॥
ਦਰੀ ਨਾਲ ਤੋਂ ਮਾਰਿਆ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹਤਿਆ ਰਿਆ ਖੂਨ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਓਏ
ਰਾਜਾ ਹੋਏ ਅਨਿਆਏ ਤੇ ਲੋਕ ਬਧੇ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਬਿਸਾਰਿਆ
ਓਏ। ਜੂਆ ਪਾਪੀਆਂ ਦਾ ਕਸਬ ਪਕੜਿਆ ਈ ਕੀਤਾ ਪਾਪ ਤੋਂ ਜਨਮ
ਚਾ ਹਾਰਿਆ ਓਏ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਜੱਗਤੇ ਮਾਏ ਲੀਤੇ ਦਿਤਾ ਦਾਨ ਨ
ਨਾਮ ਚਿਤਾਰਿਆ ਓਏ ॥ ੩੬ ॥

ਕਰਾਂ ਮਾਰ ਤਲਵਾਰ ਦੋ ਚਾਰ ਟੁਕੜੇ ਮਦਦਗਾਰ ਦੇਖਾਂ ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਹੈ
ਓਏ। ਤੇਨੂੰ ਆਸਰਾ ਇਕ ਅਖੇਲ ਦਾ ਏ ਜਿਸਦੀ ਤਾਬਿਆ ਮੈਂ ਤੀਨ ਭਵਨ
ਹੈ ਓਏ। ਕੇਸ ਪਕੜ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਿਹਾ ਖੰਡਾ ਮਾਰ ਵਢਾਂ ਤੇਰੀ ਧੰਣ
ਹੈ ਓਏ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜੇ ਕਿਹਾ ਰੱਖਾ ਵੁਨੀਆਂ
ਆਵਾਗੋਣ ਹੈ ਓਏ ॥ ੩੭ ॥

ਆਤਰ ਹੋਏ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਅਰਜ ਕੀਤੀ ਹੋਇਆ ਅੱਜ ਮੈਂ ਨਫਰ ਰੁਲਾਮ
ਤੇਰਾ ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਹੁਣ ਰੱਬਦਾ ਵ ਸਤਾਈ ਸਦਾ ਜਪਦਾ ਰਹਾਂ ਗਾਨਾਮ ਤੇਰਾ।
ਹੁਕਮ ਕਰੋਂ ਸੋ ਮੰਨ ਸਾਂ ਸੀਸ ਉਤੇ ਹੋਇਆ ਰਾਜ ਤੇ ਦੇਸ ਤਮਾਮ ਤੇਰਾ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਸੈਂ ਹਾਰਿਆ ਜਿਤਿਆ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਜਿਤ ਲੀਤਾ ਹੋਇਆ ਕਾਮ ਤੇਰਾ ॥੩੮॥

ਕਿਹਾ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਅੱਡਾ ਜਿਹੜਾ ਨਿਮਰੇ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਕੀ
ਜਾਹ ਬਖਸ਼ ਦਿਤੀ ਹੁਨ ਜਨ ਤੇਰੀ ਪੈਰੀਂ ਪਿਆ ਦਾ ਸੀਸ ਉਤਾਰਨਾ ਕੀ।
ਤੇਰਾ ਰਾਜ ਹੈ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਜ ਕਰ ਤੂੰ ਆਸਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਗਾੜਨਾ ਕੀ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕਰ ਜੂਏ ਦੀ ਕਸਮ ਪਹਿਲੇ ਸਾਰ ਹੋਏ ਕੇ ਜਿਤਨਾ ਹਾਰਨਾ
ਕੀ ॥ ੩੯ ॥

ਕੈਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਸਭ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਦੇ ਘੋੜੇ ਨਿਆ ਤਾਂ ਦੇਕੇ ਨਾਲ ਭਾਈ
ਡੱਲੀ ਪਾਏ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕੁਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਵਨ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਹਏ ਨਿਹਾਲ : ਭਾਈ।
ਜਿਹੜੇ ਮੇਏ ਸੋ ਫੂਕ ਜਲਾਏ ਦੇਹੋ ਕਿਸੇ ਮੋੜਨਾ ਕਦੇ ਨ ਕ ਲ ਭਾਈ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਤਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਸਵਾਲ ਭਾਈ ॥੪੦॥

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਸਿਰਕੱਪ। ਰਸਾਲੂ ਤਾਈਂ ਬੋਟੀ ਇਕ ਮੇਰੀ ਆਪਲੀ ਜੀਏ ਜੀ।
ਧੌਲਰ ਵਖਰੇ ਪਾਏ ਕੇ ਤਹੋ ਓਥੇ ਕੋਈ ਰੋਜ ਸਾਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦੀ ਜੀਏ ਜੀ।
ਕੰਵਰ ਆਖਿਆ ਰਹਾਂਗਾ ਪਾਸ ਤੇਰੇ ਐਪਰ ਇਸ ਕੀਦੀ ਨ ਕੀ ਜੀਏ ਜੀ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਡਾਢੀ ਜਾਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਜਾਤ ਪਰ ਸ਼ਾਹੀਂ ਪਤੀ ਜੀਏ ਜੀ ॥੪੧॥

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਦੋਸ ਨਾਹੀਂ ਚੰਗੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੰਕ ਨਿਹਾਦ ਹੋਵੇ।
ਸੂਰਤ ਸੀਰਤੋਂ ਖੂਬ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਜਿਹਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦਿਲ ਸਾਦ ਹੋਵੇ
ਪਰ ਨਾਰਬਦਕਾਰ ਤੇ ਪਰੇ ਰਹੀਏ ਬੁਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮਿਲੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋਵੇ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਜੇ ਮਰਦ ਸਭ ਰਹਿਣ ਐਵੇਂ ਕਿਥੋਂ ਕਰੇ ਜਹਾਨ ਆਬਾਦ ਹੋਵੇ ॥੪੨॥
ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਸੁਣੀ ਰਾਜਾ ਇਹਨਾਂ ਰੰਨਾਂ ਦੇ ਕਸਬ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ।

ਰਾਮਚੰਦ ਜਹੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਇਆਂ ਨੂੰ। ਰਾਮ ਭੋ।
ਉਤੇ ਅਸਵਾਰ ਹੋਈਆਂ ਗਿਆ ਭਰਬਰੀ ਛੋੜ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਤਮਾਮ ਇਮਾਮ ਕੁਠੇ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ ਇਸ਼ਕ ਵਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ॥ ੪੩ ॥

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇਸਰ ਆਖੋਂ ਤਾਂ ਭੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਰਦ ਨੂੰ ਯੋਗ ਹੈਜੀ।
ਜਗ ਜੀਵਨੇ ਦਾ ਇਹੋ ਫਲ ਕਹਿੰਦਾ ਇਕ ਨਾਮ ਸਾਹਿਬ ਦੂਜਾ ਭੋਗ ਹੈਜੀ।
ਵਲੀ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦਾ ਨਾਲ ਨਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਯੋਗ ਹੈਜੀ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਮੇਹਰੀ ਮਰਦ ਮਿਲਤ ਵਦੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਤਦੋਂ ਸਾਰਾ ਵਿਯੋਗ ਹੈ ਜੀ ॥੪੪॥

ਕੰਵਰ ਅ ਖਿਆ ਕਰਾਂਗਾ ਕੰਮ ਐਸਾ ਜੰਮੀ ਅਜ ਦੀ ਮਿਲੇ ਜੇ ਨਾਰ
ਕੋਈ। ਕਿਹਾ ਰਾਜੇ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੰਗੀ ਲੜਕੀ ਅਜ ਮੇਰੇ ਪੈਦਾਵਾਰ
ਹੋਈ। ਧੌਲਰ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚ ਵਸਾਓ ਉਸਨੂੰ ਖਾਸ ਰੱਖ ਦਈਏ ਖਿਦਮਤਗਾਰ
ਕੋਈ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਦਾਈਆਂ ਮਾਈਆਂ ਪਾਸ ਰਹਿਸਣ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਦਾ
ਨਹੀਂ ਇਨਕਾਰ ਕੋਈ ॥੪੫॥

ਕਿਹਾ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਧੌਲਰ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚ ਵਸਾਵਸਾਂ ਮੈਂ
ਜਦੋਂ ਹੋਵਸੀ ਖੂਬ ਜਵਾਨ ਰਾਣੀ ਲੈਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਜਾਵਸਾਂ ਮੈ। ਬਾਰਾਂ
ਬਰਸ ਇਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਸੋਈ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਲੰਘਾਵਸਾਂ ਮੈਂ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਅਰਫ ਕੀਤੀ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਬਜ ਏ ਲਿਆਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥੪੬॥

ਰਾਣੀ ਕੋਕਲਾਂ ਦਾਈ ਦੇ ਗੋਦ ਪਾਈ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਕੋਲ ਖਿਡਾਵਣੇ
ਨੂੰ। ਸੁੰਦਰ ਤੋਤੇ ਦਾ ਪਿੰਜਰਾ ਪਾਸ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਮੈਨਾ ਪ੍ਰਚਾਵਣੇ ਨੂੰ।
ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਦੀ ਜਦੋਂ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਪਰੀਆਂ ਉਡ ਆਈਆਂ ਦਰਸਨ
ਪਾਵਣੇ ਨੂੰ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰੀਏ ਦੇਖ ਦਿਲ ਨ
ਦਾਹੁੰਦਾ ਆਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ੪੭ ॥

ਜੁਲਫਾਂ ਨਾਗਕਾਲੇ ਚਿਹਰਾ ਚੰਦ ਜਿਹਾ ਸ਼ੰਮਸ਼ ਸ਼ੇਖ ਚਸਮਾ ਨੂਰ
ਦਾ ਸੀ। ਨਕ ਖੰਡੇ ਦੀ ਧਾਰ ਸਿਓ ਗੱਲਾਂ ਗਰਦਨ ਕੁੰਜ ਤੇ ਹੁਸਨ ਜ਼ਹੂਰ
ਦਾ ਸੀ। ਕੱਦ ਸਰੂ ਅਤੇ ਸੀਨਾ ਸਾਫ ਸੁੰਦਰ ਚਾਲ ਫੀਲ ਦਿਲ ਮੱਸਤ
ਮਖਮੂਰ ਦਾ ਸੀ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੇ ਹੋਵਣਾ ਸੋਈ ਹੋਈ ਰਾਣੀ ਕੋਕਲਾਂ ਕੰਮ
ਸ਼ਹੂਰ ਦਾ ਸੀ ॥੪੮॥

ਇਕ ਰੋਜ਼ ਰਾਣੀ ਬਾਰੀ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਅਤੇ ਤਕਦੀ ਸੀ ਤਲੇ ਵਲ ਪਿਆਰੇ।
ਅਇਆ ਇਕਰਾਜਾ ਅਸਵਾਰ ਘੋੜੇ ਹੋਡੀ ਨਾਮਤੇ ਖੂਬ ਸ਼ਕਲ ਪਿਆਰੇ। ਸੂਰਤ
ਰਾਣੀ ਦੀ ਵੇਖ ਬੇਤਾਬ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਸਕਿਆ ਹਲ ਪਿਆਰੇ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਕਹਿੰਦਾ ਪਾਣੀ ਪਿਆਸ ਲਗੀ ਬਿਰਹੋਂ ਨਾਲ ਗਿਆ ਜਲ ਪਿਆਰੇ ॥੪੯॥

ਦੇਖ ਕੋਕਲਾਂ ਹੋਡੀ ਨੂੰ ਦੰਗ ਹੋਈ ਕਿਹਾ ਆ ਪਿਆਰੇ ਕਿਹਾ ਆ ਪਿਆਰੇ।
ਘੋੜਾ ਬੰਨਕੇ ਆਤੁ ਮਹਿਲ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਹ ਪਿਆਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਹ ਪਿਆਰੇ ਤੇਰੇ
ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਅੱਗ ਨੇ ਸਾੜਿਆ ਮੈਂ ਸੀਨੇ ਲਾਏ ਪਿਆਰੇ ਸੀਨੇ ਲਾਏ ਪਿਆਰੇ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੁਰਬਾਨ ਹੈ ਜਾਨ ਮੇਰੀ ਕਰੀਂ ਭਾਪਿਆਰੇ ਕਹੀਂ ਭਾਪਿਆਰੇ ॥੫੦॥

ਹੋਡੀ ਬੰਨ੍ਹ ਘੋੜਾ ਗਿਆ ਮਹਿਲ ਉਤੇ ਮਿਲਿਆ ਕੋਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ
ਜੀਰਲ ਮਿਲ ਬੈਠੇ ਦੋਵੇਂ ਮੀਤ ਪਿਆਰੇ ਖੂਬ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਨੀ ਕੱਸਕੇ ਜੀ। ਸੀਨੇ
ਠੰਢ ਪਈ ਵੇਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵੇਗਿਆ ਪਰੇਮ ਵਾਲਾ ਬਟਲ ਵਸਕੇ ਜੀ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਦੇਖੇ ਰਾਣੀ ਕੋਕਲਾਂ ਨੂੰ ਮੈਨਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਗੱਲ ਇਕ ਹੱਸਕੇ ਜੀ ॥੫੧॥

ਸੁਣੀ ਰਾਣੀਏਂ ਤੂੰ ਐਵੇਂ ਜਾਣੀਏਂ ਨੀ ਭਈਏ ਖਾਣੀਏਂ ਨੀ ਕਹਿਰ ਕਮ ਇਆ
ਈ। ਲੱਜ ਵੱਢੀਆ ਪੋਕਿਆਂ ਸੋਹਰਿਆਂ ਦੀ ਮਨੁਸ਼ ਜੀ ਉਂਦਿਆਂ ਹਾਰ ਬਣਾਇਆ
ਈ। ਜਤ ਸਤ ਵਾਏ ਬ-ਧਰਮ ਹੋਈਓਂ ਦੁੱਖ ਪਾਵਸੇਂ ਦਗਾ ਕਮਾਇਆਈ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸੁਹਾਗ ਤੇਭਾਗ ਵਾਲੀ ਨਾਗ ਜਾਣ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਯਾਈ ॥੫੨॥

ਰਾਣੀ ਅ ਖਿਆ ਮੈਨਾ ਨੂੰ ਦੁਪਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਕੇ ਜਾਨ ਗਵਾਏ ਦੇਸਾਂ।
ਗਲਾ ਘੁਟਕੇ ਪੁਟਕੇ ਵਾਲ ਸਾਰੇ ਪਰੇਸੁਟ ਕੇ ਕਿਤੇ ਗਵ ਏ ਦੇਸਾਂ। ਬਿੱਲੀ ਮੈਨਾ ਨੂੰ
ਮਾਰਕੇ ਖਾਏ ਗਈ ਰਾਜੇ ਆਂ ਵਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਏ ਦੇਸਾਂ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਮੈਂ ਯਾਰ
ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਸਾਂ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕ ਏ ਖਪਾਏ ਦੇਸਾਂ ॥੫੩॥

ਮੈਨਾ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਤੇਰੀਨ ਇਕ ਮੰਨਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮਾਰ ਮੈਨੂੰ ਹਤਿਆਰੀਏ ਨੀ। ਰਾਜੇ
ਆਂ ਵਦੇ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਹਾਲ ਦੱਸਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕਰੋਂ ਕਾਰੇ ਕਾਰੇ-ਹਾਰੀਏ ਨੀ। ਮਰਦ ਓਪਰੇ
ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਹੋਈ ਮੈਂ ਵਿਭਚਾਰ ਕਰੋਂ ਵਿਭਚਾਰੀਏ ਨੀ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਯਾਰ
ਸੰਗ ਨਿਸੰਗ ਹੋਈਏਂ ਅੰਤ ਤੰਗ ਹੋਸੇ ਸਾਈਂ ਮਾਰੀਏ ਨੀ ॥੫੪॥

ਰਾਣੀ ਮਾਰਕੇ ਮੈਨਾ ਦੀ ਜਾਨ ਕੱਢੀ ਗਲਾ ਘੁਟਕੇ ਕਿਤੇ ਜਾ ਸੁੱਟਿਆ ਸੁ।
ਤੋਤਾ ਆਖਦਾ ਰਾਣੀਏਂ ਕਲਾ ਕੀਤੇ ਬੋਲੀ ਆਪਣੀ ਦੀ ਖੱਟੀ ਖਟਿਆ ਸੁ।

ਭੈੜੀ ਚੰਨ ਬਦਕਾਰ ਖਸ ਮੋਢੀ ਚੰਗੀ ਜੜ੍ਹ ਆਪਣੀ ਆਪ ਹੀ ਪਟਿਆ ਸੁ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸੈਂ ਮੂਲ ਨ ਬੋਲਿਆਹਾਂ ਤੇਦ ਮੋਹਵਾਲਾ ਸੈਨੂੰ ਕਟਿਆ ਸੁ। ਪਪ।

ਤੋਤਾ ਆਖਦਾ ਰਾਣੀਏਂ ਕਢ ਸੈਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਲਵਾਂ ਜਹਾਨ ਦੀ ਵਾਏ ਇਥੇ।
ਕਈ ਸਾਲ ਹੋਏ ਵਿਚ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਸੈਨੂੰ ਛਡਿਆ ਰਾਜੇ ਨੇ ਪਾਏ ਇਥੇ ਰਾਣੀ ਭੁਲ
ਇਵੇਂ ਤੋਤਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਬੈਠ ਸੁਧ ਤੇ ਬੁਧ ਗਵਾਏ ਇਥੇ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ ਦਿਤਾ ਹੋਣ ਨੇ ਕੰਮ ਬਜਾਏ ਇਥੇ ॥੫੬॥

ਹੋਣੀ ਮਾਰਿਆ ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਭਰਥਰੀ ਜਹੇ ਫਕੀਰ ਕੀਤੇ।
ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੂੰ ਤਖਤ ਤੋਂ ਸੁਟਿਆਈ ਵਲੀ ਔਲੀਆ ਪਕੜ ਦਿਲਗੀਰ ਕੀਤੇ।
ਸੂਲਾਂ ਚਾਹੜਦਿਤੇ ਮਨਸੂਰ ਤਾਈਂ ਸ ਹਸ਼ੀਮਸ ਜਿਹੇ ਲੀਹੋਲੀਰ ਕੀਤੇ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਰਾਵਨ ਜਿਹੇ ਬਲੀ ਯੋਧੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿਲਗੀਰ ਕੀਤੇ ॥੫੭॥

ਦੁੱਖ ਦੇਵਣਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੰਗਾ ਵੈਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨ ਰੱਖ ਭਾਈ।
ਇਕ ਕੱਖ ਦੁਖਾਵਣਾ ਭਲਾ ਾਹੀਂ ਮਾਰੇ ਜੋਤ ਪਵੇ ਵਿਚ ਅੱਖ ਭਾਈ।
ਵੈਰ ਪਵੇ ਜੇ ਨਾਲ ਫਕੀਰ ਦੇ ਵੀ ਓਹ ਵੀ ਮਾਰ ਆਹੀਂ ਲਵੇ ਭੱਖ ਭਾਈ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਤੋਤੇ ਦੇਖੋ ਜਦੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕੱਖ ਤੋਂ ਲੱਖ
ਪਾਈ ॥੫੮॥

ਤੋਤਾ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਉਡਿਆ ਖਾਏ ਗੁਸਾ ਅਤੇ ਪਾਸ ਰਸਾਲੂ ਦੇ ਜਾਂਵਦਾਈ।
ਰਾਜਾ ਖੇਲਦਾ ਅ ਹਾਸ਼ਿਕਾਰ ਤਦੋਂ ਮਾਰ ਹਿਰਨਕਬਾਬ ਕਾਂ ਵਦਾਈ। ਉਹਨੂੰ
ਰੋਏ ਕੇ ਦਸਿਆ ਹਾਲ ਸਾਰਾ ਰਾਜਾ ਗਸ਼ ਸੀਨੇ ਅੰਦਰ ਖਾਂ ਵਦਾਈ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਸੁਣਾ ਤੂੰ ਤੋਤਿਆ ਓਏ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਰਾਜਾ ਫੁਰਮਾਂ ਵਦਾਈ ॥੫੯॥

ਤੋਤੇ ਆਖਿਆ ਕੋਕਲਾਂ ਕੱਚ ਕੀਤੇ ਇਕ ਯਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਬੁਲਾਇਆ ਸੁ।
ਓਹਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠੀ ਮੈਜਾਂ ਮਾਨਣੇ ਨੂੰ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਗਵਾਇਆ ਸੁ।
ਏਸਗੱਲ ਤੋਂ ਮੈਨਾ ਨੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾਗਲ ਘੁਟਕੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਇਆ ਸੁ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਸੈਂ ਨਾਲ ਫਰੇਬ ਆਇਆ ਕੈਦੋਂ ਕੱਢ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਇਆ ਸੁ ॥੬੦॥

ਰਾਜੇ ਆਖਿਆ ਤੋਤਿਆ ਚਲ ਯਾਰਾ ਉਠਘੋੜੇ ਤੇ ਤੁਰਤਸਵਾਰ ਹੋਇਆ।
ਮਾਰ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਅੱਡੀਆਂ ਬਹੁਤ ਰਾਜਾ ਤਨੋਂ ਭੈਰ ਤਾਜੀ ਬੋਲਣਹਾਰ ਹੋਇਆ।
ਕਹਿੰਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨ ਲਾ ਖਾਂ ਰਾਜਿਆ ਓਏ ਓੜਕ ਰੂਪ ਪਰ ਨਾਰ ਦਾ ਯਾਰ
ਹੋਇਆ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਇਸ਼ਕਦਾ ਸਰਲੀਤਾ ਸੋਈ ਜਾਨ ਤਦੇ ਤਲਵਾਰ

ਹੋਇਆ ॥੬੧॥

ਓਧਰ ਆਇਆ ਰਸਾਲੂ ਦਰਿਆਕੰਢੇ ਏਧਰ ਹੰਡੀਵੀ ਲੰਘਕੇ ਪਾਰਗਿਆ
ਤੋਤੇ ਆਖਿਆ ਰਾਜਿਆ ਦੇਖਭਾਈ ਤੋਤੀ ਇਸਤੀਦਾ ਇਹੋ ਯਾਰਗਿਆ। ਕਿਹਾ
ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਆਓ ਏਧਰ ਆਖਾ ਕਿਉਂ ਮੇਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਗਿਆ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਪਰਤਾਰ ਸਿਉਂ ਪਿਆਰਕਰਕੇ ਜਾਨਮਾਲ ਸਾਰਾ ਦੇਖੋਹਾਰਗਿਆ ॥੬੨॥
ਹੋਡੀ ਹੱਸਕੇ ਆਖਿਆ ਵਾਹ ਭਾਈਲੈ ਮੈਂ ਚਲਿਆ ਹਾਂ ਖਬਰਦਾਰ ਆ ਜਾ।
ਤੋਤੇ ਜਿਹਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰ ਨਾ ਖਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਪਕੜਕੇ ਢਾਲਤਲਵਾਰ ਆਜਾ।
ਭਾਵੇਂ ਹੋ ਪਿਆਦਾ ਹੱਥਦੇਖ ਮੇਰੇ ਭਾਵੇਂ ਪੀੜ ਘੋੜਾ ਅਸਵਾਰ ਆਜਾ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਲੜਨੇ ਨਹੀਂ ਮੂਲ ਡਰਨਾ ਲੜਨਾ ਹੋਵੇਤਾ ਬੰਨ੍ਹਹਥਿਆਰ ਆਜਾ ॥੬੩॥
ਚੋਰ ਯਾਰ ਗਰੀਬ ਦਾ ਮਾਰਨਾ ਕੀ ਜਿਹੜੇ ਝਿੜਕ ਦਿਤੇ ਮਰ ਜਾਂਵਦੇ ਨੀ।
ਜਿਹੜੇ ਚੋਰੀਆਂ ਯਾਰੀਆਂ ਕਰਨਵਾਲੇ ਸੋਈ ਜਾਨ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਗਵਾਂ ਵਦੇ ਨੀ।
ਲਿਖੇਲੇਖ ਨਾਹੀਂ ਕੋਈ ਮੇਟ ਸਕੇ, ਲਿਖਿਆ ਅਪਣੇ ਕਰਮ ਦਾ ਪਾਂ ਵਦੇ ਨੀ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਮੰਦੀਕੰਮੀ ਹੋਏ ਮੰਦਾ ਹੁਣ ਸਭਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਾਂ ਵਦੇ ਨੀ ॥੬੪॥

ਪਕੜ ਢਾਲ ਤਲਵਾਰ ਆ ਲੜਣ ਲਗਘੋੜੇ ਛੇੜਦੇਵੇਂ ਸੂਰਬੀਰ ਲੋਕੋ।
ਕੀਤਾ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਝਪਟ ਐਸਾ ਦਿਤਾ ਸੀਸਹੋਡੀ ਸੰਦਾ ਚੀਰ ਲੋਕੋ ਢਾਲ
ਰੱਖ ਅਗੇ ਤਲਵਾਰ ਮਾਰੀ ਟੁਕੜੇ ਚਾਰ ਹੋਗਿਆ ਸਰੀਰ ਲੋਕੋ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਜਿਉਂ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਮਾਰੇ ਤਿਵੇਂ ਮਾਰਿਆ ਮੀਰ ਨੂੰ ਮੀਰ ਲੋਕੋ ॥੬੫॥

ਮਾਰ ਹੋਡੀ ਨੂੰ ਭੁੰਨ ਕਬਾਬ ਕੀਤਾ ਰਾਜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਪੱਲੇ ਅਸਵਾਰ ਹੋਇਆ।
ਸੁੰਦਰ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸੂ ਹਥ ਉਤੇ ਘਰ ਆਪਣੇ ਆ ਨਦਕਾਰ ਹੋਇਆ।
ਘੋੜੇ ਛੋੜ ਗਿਆ ਪਾਸ ਕੋਕਲਾਂ ਦੇ ਗੱਲ ਪੁਛਸਭੇ ਖਬਰਦਾਰ ਹੋਇਆ। ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਕਬ ਬ ਨਿਕਾਲ ਦਿਤਾ ਰਾਣੀ ਖਾਏ ਕਹਿੰਦੀ ਮਜੇਦਾਰ ਹੋਇਆ ॥੬੬॥

ਤੋਤੇ ਕਿਹਾ ਕਬਾਬ ਇਹ ਮਜੇ ਵਾਲੇ ਮਜੇਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਵਣ ਰਾਣੀਏ
ਨੀ। ਮੈਨਾ ਮਾਰਣੇਡਾ ਮੈਨੂੰ ਚਾਏ ਕੀਤਾ ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਮੋਇਆ ਭਈਆ
ਖਾਣੀਏਂ ਨੀ। ਖਾਂ ਵੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਾਰ ਰੱਖਣ ਸੋ ਰੁਆਰ ਹੋਵਣ
ਇਵੇਂ ਜਾਣੀਏਂ ਨੀ। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਹਰਾਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਲੋਂ ਨਾਲ ਪਿਆ
ਆਪਣੇ ਮੈਜਾਂ ਮਾਣੀਏਂ ਨੀ ॥ ੬੭ ॥

ਕਿਹਾ ਕੋਕਲਾਂ ਨੇਕ ਸਨ ਕਰਮ ਤੇਰੇ ਦਗੇ ਨਾਲ ਤੂੰ ਜਨ ਬਚਾਏ
ਗਿਓਂ । ਵੈਰ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਨ ਛਡਿਉ ਈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤੂੰ ਘਾਤ ਕਮਾਏ
ਗਿਓਂ । ਤੇਰੀ ਇਕ ਮੈਨਾਂ ਪਿਛੇ ਦੇ ਮੋਢੇ ਰਾਜਾ ਆਪਣਾ ਅਪ ਬਚਾਏ ਗਿਓਂ ।
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਹੋਭੀ ਪਿਛੇ ਮੋਈ ਸੋ ਵੀ ਪੰਖੀ ਹੋਏ ਕੇ ਫੰਦ ਚਲਾਏ
ਗਿਓਂ ॥੬੮॥

ਰਾਜੇ ਆਖਿਆ ਨਾਰਪਰ ਵਾਰ ਕਰਨਾ ਨਾਹੀਂ ਮਰਦ ਤਾਈਂ ਭਲਾ
ਡਾਰੀਏ ਨੀ । ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਤਲਵਾਰ ਕਤਾਰ ਟੁਕੜੇ ਅਗੇ ਕੁਤਿਆਂ ਦੇ ਹੁਣ
ਡਾਰੀਏ ਨੀ । ਹੋਵੇ ਰੰਨ ਬਦਕਾਰ ਛਨਾਰ ਭੈੜੀ ਇਕੇ ਮਾਰੀਏ ਇਕੇ
ਨਿਕਾਰੀਏ ਨੀ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਭੁਖ ਕੀ ਦੁਖ ਆਹਾ ਵਿਭਚਾਰ ਕਾਤੇ
ਵਿਭਚਾਰੀਏ ਨੀ । ੬੯॥

ਰਾਣੀ ਕਕਲਾ ਇਕ ਕਲਾਮ ਕੀਤੀ ਕਹਿੰਦੀ ਮਾਰਿਆ ਹਾਰ ਤਕਦੀਰ
ਮੈਨੂੰ । ਸੂਰਤ ਹੋਭੀ ਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਭੁਲ ਗਈ ਕੀਤਾ ਇਸਕ ਨੇ ਮਾਰ ਹਕੀਰ
ਮੈਨੂੰ । ਮੇਰਾ ਯਾਰ ਮੋਇਆ ਮੈਂ ਭੀ ਨਾਲ ਮਰਸਾਂ ਗਿਆ ਤੀਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ
ਚੀਰ ਮੈਨੂੰ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਬਾਝ ਜਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਹੀਂ ਭਾਂਵਦਾ ਇਹ
ਸਰੀਰ ਮੈਨੂੰ ॥ ੭੦ ॥

ਰਾਣੀ ਕੋਕਲਾਂ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਡਿਗ ਮੋਈ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਸੱਸਕਾਰ
ਕੀਤਾ । ਧੋਲਰ ਛੱਡ ਸਿਰਕੱਪ ਦੇ ਪਾਸ ਗਿਆ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਆਏ ਇਜ਼ਹਾਰ
ਕੀਤਾ । ਸੁਣੀ ਗੱਲ ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਦੰਗ ਹੋਇਆ ਰੋਏ ਧੋਏ ਕੇ ਸੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ
ਕੀਤਾ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਪਿਆਰੇ ਇਹਨਾ ਨਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ
ਖੁਆਰ ਕੀਤਾ ॥ ੭੧ ॥

ਮਜਨੂੰ ਲੋਲਾਂ ਦੇ ਇਸਕ ਨੇ ਗਰਦ ਕੀਤਾ ਰਾਝਾਹੀਰ ਦੇ ਮਗਰ ਫਕੀਰ
ਹੋਇਆ । ਚੰਦਨ ਬਦਨ ਨੇ ਯਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਪੁਨੂੰ ਨਾਲ ਸੱਸੀ ਦਾ
ਮਨਗੀਰ ਹੋਇਆ । ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਜਲ ਮੋਇਆ ਮਹੀਂ ਵਾਲ
ਦੱਖੇ ਗਹਿਰੇ ਨੀਰ ਖੋਇਆ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਜਾਨ ਪੰਖੀ ਜਾਲੀ
ਜੁਲਫ ਦੀ ਵਿਚ ਅਸੀਰ ਹੋਇਆ ॥੭੨॥

ਰੁਖਸਤ ਮੰਗਣੀ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਦੀ ਰਾਜੇ ਸਿਰਕੱਪ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਨੂੰ

ਰੁਖਸਤ ਲੈ ਸਿਰਕੱਪ ਤੋਂ ਰਵਾਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲ
ਚਲਿਆ ਈ । ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਫਿਰ ਸੋ ਵਿਆਹ ਕੀਤੇ ਫਤੇ ਲਈ ਜਿਸ ਦੇਸ
ਨੂੰ ਹਲਿਆ ਸੀ । ਕਾਮ ਕੰਦਲਾਂ ਵੀ ਸੰਗਲਾ-ਦੀਪ ਵਿਰੋਂ ਆਂਦੀ
ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਪਟੇਮ ਪਥੱਲਿਆ ਈ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਹੋਏ ਸਭੇ ਕੰਮ ਪੂਰੇ
ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦਾ ਬੂਹਾ ਜਾ ਮਲਿਆ ਈ ॥੭੩॥

ਲਿਖਿਆ ਖਤ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਸਯਾਲ ਕੋਟੋਂ ਪਾਸ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ
ਦੇ ਘਲਿਆ ਜੇ । ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਗੁਜ਼ਰੇ ਤੈਨੂੰ ਗਿਆ ਘਰੋਂ ਸਾਡਾ ਜਿਗਰ
ਵਿਛੋੜੇ ਨੇ ਸਲਿਆ ਜੇ । ਹੁਣ ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਦਰਸਨ ਦਿਓ ਸਾਨੂੰ ਮੁਲਕ
ਆਪਣਾ ਆਏ ਲੈ ਮਲਿਆ ਜੇ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਇਕੋ ਪੁਤਰ ਨਿਕਲ
ਗਿਆ ਦੁਖਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਜੀਉ ਜਲਿਆ ਜੇ ॥੭੪॥

ਓਥੋਂ ਰਾਜੇ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਘਰ ਆਪਣੇ ਆਣ ਅਬਾਦ
ਹੋਇਆ । ਮਿਲਿਆ ਮਾਓਂ ਤੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ
ਦਿਲ ਵੀ ਸ਼ਾਦ ਹੋਇਆ । ਦਿਤਾ ਰਾਜ ਰਸਾਲੂ ਨੂੰ ਸਲਵਾਨ ਰਾਜੇ ਅਤੇ
ਆਪ ਅਲੱਗ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਲਾ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਰਨੇ
ਬੜਾ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਅਹਿਲ ਇਮਦਾਦ ਹੋਇਆ ॥੭੫॥

ਕੰਵਲ ਐਸ਼ ਬਹਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਅੰਤ ਹੋਏ ਨਿਆਈਂ ਸੁਖ ਪਾਇ
ਗਿਆ । ਜਿਚਰ ਜੀਵਦਾ ਰਿਹਾ ਅਰਾਮ ਸ਼ੇਤੀ ਮੋਇਆਂ ਜਗ ਤੇ ਨਾਮ
ਧਰਾਇ ਗਿਆ । ਦੁਨੀਆ ਖਾਬ ਖਿਆਲ ਦੀ ਖੋਲ ਸਾਰੀ ਜਿਹੜਾ
ਹੋਇਆ ਸੋ ਖਾਕ ਸਮਾਇ ਗਿਆ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਬਾਕੀ ਰਿਹਾ ਨਾਮ
ਇਕੋ ਹੋਰ ਸਭ ਹੀ ਹੋ ਫਨਾਹਿ ਗਿਆ ॥੭੬॥

ਮਦਦਗਾਰੇ ਦਰਜ਼ੀਆਂ

[ਸਚਿਤਰ ਨਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ]

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਪੜੇ ਸੀਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹਰ ਇਕ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਸੌ ਰੁਪਿਆ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੀ ਘਰ ਵਿਚ ਕਪੜੇ ਸੀ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਡਾਕ ਖਰਚ ੨-੫੦ ਮੁਲ ੫-੦੦

ਅਸਲੀ ਇੰਦਰ ਜਾਲ

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਦੇਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਬੜੀ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਲਿਖਤੀ ਕਿਤਾਬ ਢੂੰਡ ਕੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ ਛਪਵਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵਸ਼ੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜੰਤਰ, ਮੰਤਰ ਤੇ ਏਂਤਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਧੀ ਵੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਡਾਕ ਖਰਚ ੧-੫੦ ਮੁਲ-੩-੫੦

ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟੀਚਰ

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜ਼ਬਾਨ ਸਿਖ ਕੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਉਸਤਾਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਲਗ ਜਾਓਗੇ। ਡਾਕ ਖਰਚ ੧-੦੦ ਮੁਲ ੬/-

ਨੋਟ ਅਸੀਂ ਵੀ. ਪੀ. ਨਹੀਂ ਭੇਜਦੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਹਿਲੇ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ :-

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਾਲਕ, ਆਜ਼ਾਦ ਬੁਕ ਡਿਪੋ

ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।